

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา ในด้านวัตถุประสงค์การใช้ ลักษณะสารนิเทศที่ใช้ วิธีการแสวงหาสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย คือ นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่สังกัดสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขา ที่เป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการ และผู้มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเศรษฐศาสตร์ทั้งหมดของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 136 คน ประกอบด้วยนักเศรษฐศาสตร์ที่สังกัดสำนักงานใหญ่ (กรุงเทพมหานคร) 108 คน สังกัดสาขาภาคใต้ (จังหวัดสงขลา) 8 คน สังกัดสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น) 11 คน และสังกัดสาขาภาคเหนือ (จังหวัดลำปาง) 9 คน

การนำเสนอข้อมูลในบทที่ 5 แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ สรุปผลการวิจัย ผลการทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 121 คน เป็นผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ 93 คน (ร้อยละ 76.9) และผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขา 28 คน (ร้อยละ 23.1) เป็นเพศหญิง 67 คน (ร้อยละ 55.4) เพศชาย 54 คน (ร้อยละ 44.6) ส่วนใหญ่มีอายุ 26 - 35 ปี (ร้อยละ 37.2) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทจำนวนเกือบเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 47.1 และร้อยละ 45.5 ตามลำดับ) ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการ 109 คน (ร้อยละ 90.1) เป็นผู้บริหาร 12 คน (ร้อยละ 9.9) ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี (ร้อยละ 43.0) ทั้งผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาส่งส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในภาคเศรษฐกิจจริง (ร้อยละ 45.2 และ 61.1 ตามลำดับ)

1.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน (ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา)

1.2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ

พบว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.3118 และ 4.6788 ตามลำดับ) รองลงมาเป็นการใช้เพื่อการศึกษา ($\bar{x}$ = 3.9677 และ 4.4643 ตามลำดับ) และนอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้สารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งอยู่ในระดับมากอีกด้วย ได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อเขียนบทความทางวิชาการและเพื่อการบรรยายทางวิชาการ

1.2.2 ลักษณะสารสนเทศที่ใช้

1) ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้

พบว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้สารสนเทศที่มีลักษณะเป็นข้อมูลสถิติ ($\bar{x}$ = 4.1075 และ 4.6429 ตามลำดับ) รองลงมาใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาเชิงวิเคราะห์ ($\bar{x}$ = 3.9677 และ 4.4643 ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ เนื้อหาเชิงพรรณนาและเนื้อเรื่องย่อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2) การใช้สารสนเทศสาขาเศรษฐศาสตร์

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ใช้สาขาเศรษฐกิจทั่วไปสูงสุด ($\bar{x}$ = 3.9032) ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้สาขาการเงินการธนาคารสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.4643) และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกือบทุกด้านในระดับมาก

3) การใช้สารสนเทศสาขาอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐศาสตร์

พบว่า สารนิเทศสาขาอื่นที่ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้สูงสุดคือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.1183$ และ 3.1786 ตามลำดับ) อนึ่ง การใช้สารสนเทศสาขาอื่นของผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาอยู่ในระดับน้อยถึงระดับปานกลางเท่านั้น

4) ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

พบว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้วารสารทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.1398$ และ 4.6429 ตามลำดับ) และหนังสือ/ตำราทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.0968$ และ 4.6786 ตามลำดับ) สูงสุดเกือบเท่า ๆ กัน ส่วนประเภททรัพยากรสารสนเทศที่มีผู้ใช้ต่ำสุดคือ วัสดุทัศนวัสดุ ($\bar{X} = 2.2366$ และ 2.3214 ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้ทรัพยากรสารสนเทศเกือบทุกประเภทอยู่ในระดับมาก

5) ภาษาสารสนเทศที่ใช้

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาไทยสูงสุด ($\bar{X} = 4.5269$ และ 4.8751 ตามลำดับ) ใช้ภาษาอังกฤษรองลงมา ($\bar{X} = 3.9355$ และ 2.9286 ตามลำดับ)

6) ความทันสมัยของสารสนเทศที่ใช้

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้สารสนเทศที่เป็นปีปัจจุบันสูงสุด ($\bar{X} = 4.1398$ และ 4.4643 ตามลำดับ) รองลงมาใช้สารสนเทศที่ใช้สำหรับการคาดการณ์อนาคต ($\bar{X} = 3.7312$ และ 4.0000 ตามลำดับ)

1.2.3 วิธีการแสวงหาสารสนเทศ

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้วิธีการแสวงหาสารสนเทศ โดยการรวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิสูงสุด ($\bar{X} = 3.8068$ และ 4.5000 ตามลำดับ) และใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่ำสุด ($\bar{X} = 2.1398$ และ 1.6429 ตามลำดับ)

1.2.4 แหล่งสารสนเทศที่ใช้

เมื่อพิจารณาตามประเภทของแหล่งสารสนเทศที่ใช้ พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้สูงสุด ได้แก่ แหล่งสารสนเทศสถาบันที่เป็นหน่วยของตนเอง ($\bar{X} = 4.0753$ และ 4.5714 ตามลำดับ) และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 4.3656$ และ 4.5000 ตามลำดับ) ส่วนการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลพบว่า ทั้งสองกลุ่มใช้ประสบการณ์ของตนเองสูงสุด ($\bar{X} = 3.5914$ และ 3.7500 ตามลำดับ) นอกจากนี้

ยังพบว่าผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล ประเภทเพื่อน/ผู้ร่วมงานและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกอยู่ในระดับมากอีกด้วย ($\bar{X} = 3.7143$ และ 3.6429 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ใช้สูงสุด คือ การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา ($\bar{X} = 3.2688$) ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้การประชุม/สัมมนา และการสำรวจ/ทำวิจัยเองสูงสุด ($\bar{X} = 3.7143$) เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ปฏิบัติงานทั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ประเภทอินเทอร์เน็ตต่ำสุด ($\bar{X} = 2.1828$ และ 1.7143 ตามลำดับ)

1.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำแนกตามตำแหน่งงาน (ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหาร)

1.3.1 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้สารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงานสูงสุด ($\bar{X} = 4.3761$ และ 4.5833 ตามลำดับ) รองลงมาเป็นการใช้เพื่อพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.8073$ และ 4.2500 ตามลำดับ) และพบว่าผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการใช้เพื่อการสอนและการฝึกอบรมต่ำสุด ($\bar{X} = 2.5046$) ในขณะที่ผู้บริหารใช้เพื่อการวิจัยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.2500$)

1.3.2 ลักษณะสารนิเทศที่ใช้

1) ลักษณะเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้สารนิเทศที่มีลักษณะเป็นข้อมูลสถิติสูงสุด ($\bar{X} = 4.1927$ และ 4.5833 ตามลำดับ) และใช้เนื้อหาเชิงวิเคราะห์เป็นอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 4.0826$ และ 4.0833 ตามลำดับ) อย่างไรก็ตาม การใช้สารนิเทศลักษณะอื่น ๆ ของผู้บริหารโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด

2) การใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้เนื้อหาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงินการธนาคาร ($\bar{X} = 3.9817$ และ 4.4167 ตามลำดับ) และเศรษฐกิจทั่วไป ($\bar{X} = 3.9633$ และ 4.4167 ตามลำดับ) และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารใช้เนื้อหาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกือบทุกด้านในระดับมาก

3) การใช้สารนิเทศสาขาอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐศาสตร์

พบว่า สารนิเทศสาขาอื่นที่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้สูงสุด คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.1468$ และ 3.0000 ตามลำดับ) ทั้งนี้การใช้สารนิเทศสาขาอื่นของผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยถึงระดับปานกลางเท่านั้น

4) ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการใช้วารสารทางวิชาการและหนังสือ/ตำราทางวิชาการสูงสุดเกือบเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 4.2569$ และ 4.2477 ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารใช้หนังสือพิมพ์/กฤตภาคสูงสุด ($\bar{X} = 4.4167$) นอกจากนี้ยังพบว่า ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ทั้งสองกลุ่มใช้ต่ำสุดคือ วัสดุทัศนวัสดุ ($\bar{X} = 2.2385$ และ 2.4167 ตามลำดับ)

5) ภาษาสารสนเทศที่ใช้

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยสูงสุด ($\bar{X} = 4.5780$ และ 4.8333 ตามลำดับ) ใช้ภาษาอังกฤษรองลงมา ($\bar{X} = 3.7156$ และ 3.5833 ตามลำดับ)

6) ความทันสมัยของสารนิเทศที่ใช้

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้สารนิเทศปัจจุบันสูงสุด ($\bar{X} = 4.1560$ และ 4.7500 ตามลำดับ) ใช้สารนิเทศสำหรับการคาดการณ์อนาคตรองลงมา ($\bar{X} = 3.7706$ และ 4.0000 ตามลำดับ)

1.3.3 วิธีการแสวงหาสารนิเทศ

ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการใช้วิธีการแสวงหาสารนิเทศโดยการรวบรวมจากข้อมูลวิทยุสูงสุด ($\bar{X} = 4.0275$) ส่วนผู้บริหารได้โดยการทำที่หน่วยงานภายนอกจัดส่งให้และจากวิทยุโทรทัศน์/หนังสือพิมพ์ สูงสุดเกือบเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.7500$ และ 3.6667 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่ำสุด ($\bar{X} = 2.0275$ และ 2.0000 ตามลำดับ)

1.3.4 แหล่งสารนิเทศที่ใช้

เมื่อพิจารณาประเภทของแหล่งสารนิเทศที่ใช้พบว่า แหล่งสารนิเทศที่ทั้งผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้สูงสุด ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน ประเภทหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 4.3853$ และ 4.5000 ตามลำดับ) และแหล่งสารนิเทศสถาบันประเภทหน่วยของตนเอง ($\bar{X} = 4.1651$ และ 4.4167 ตามลำดับ) ส่วนการใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลพบว่า ทั้งสองกลุ่มใช้ประสบการณ์ของตนเองสูงสุด ($\bar{X} = 3.6055$ และ 3.8333 ตามลำดับ) สำหรับการใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ พบว่า ใช้การประชุม/สัมมนาสูงสุด ($\bar{X} = 3.3578$ และ 3.4167 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้แหล่งสารนิเทศประเภทเจ้าหน้าที่/บรรณารักษ์ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลอื่น วิทยุ และอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง

1.4 การเปรียบเทียบการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ประสบการณ์การทำงาน
6 - 10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป)

1.4.1 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ผู้มีประสบการณ์การทำงาน
6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ใช้สารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ =
4.4423, 4.3913 และ 4.3478 ตามลำดับ) ใช้เพื่อพัฒนาตนเองเป็นอันดับรองลงมา ($\bar{X}$ = 3.7115, 3.9565
และ 3.9565 ตามลำดับ) เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี และผู้มีประสบการณ์
การทำงาน 6 - 10 ปี ใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.6346 และ 3.6957 ตามลำดับ)
ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้ในระดับปานกลางเท่านั้น ($\bar{X}$ = 3.2174)

1.4.2 ลักษณะสารนิเทศที่ใช้

1) ลักษณะเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี และผู้มีประสบการณ์การ
ทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้สารนิเทศที่มีลักษณะเป็นข้อมูลสถิติเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X}$ = 4.3269 และ 4.3913
ตามลำดับ) ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี ส่วนใหญ่ใช้สารนิเทศที่มีลักษณะเนื้อหา
เชิงวิเคราะห์ ($\bar{X}$ = 4.1739) อย่างไรก็ตาม ลักษณะเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ของผู้มีประสบการณ์การทำงาน
6 - 10 ปี โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งหมด

2) การใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน
11 ปีขึ้นไป ใช้เนื้อหาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ด้านการเงินการธนาคารสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.9565 และ 4.1087
ตามลำดับ) และใช้ด้านเศรษฐกิจทั่วไปเป็นอันดับรองลงมา ($\bar{X}$ = 3.7391 และ 4.0652 ตามลำดับ)
ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ใช้สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ด้านเศรษฐกิจทั่วไปสูงสุด
($\bar{X}$ = 4.0769) และใช้ด้านการเงินการธนาคารรองลงมา ($\bar{X}$ = 3.9808)

3) การใช้สารนิเทศสาขาอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐศาสตร์

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้สารนิเทศด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 3.2500, 3.2174$ และ 2.9565 ตามลำดับ) ใช้สาขาภาษาศาสตร์เป็นอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 3.0962, 2.5217$ และ 2.5870 ตามลำดับ) เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ทั้งสามกลุ่มมีการใช้สารนิเทศสาขาอื่นที่เหลือเกือบทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย

4) ประเภททรัพยากรสารนิเทศที่ใช้

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ใช้หนังสือ/ตำราทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.3462, 4.2174$ และ 4.1087 ตามลำดับ) และวารสารทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.3269, 4.3478$ และ 4.1304 ตามลำดับ) สูงสุดเกือบเท่า ๆ กัน ส่วนประเภททรัพยากรสารนิเทศที่ผู้ใช้ทั้ง 3 กลุ่มใช้ต่ำสุดคือ ไลบรารีออนไลน์ ($\bar{X} = 2.3654, 2.3478$ และ 2.0870 ตามลำดับ)

5) ภาษาสารนิเทศที่ใช้

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้สารนิเทศภาษาไทยสูงสุด ($\bar{X} = 4.5962, 4.3478$ และ 4.7391 ตามลำดับ) ใช้ภาษาอังกฤษรองลงมา โดยผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0577$) ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้ในระดับปานกลางเท่านั้น ($\bar{X} = 3.4783$ และ 3.4130 ตามลำดับ)

6) ความทันสมัยของสารนิเทศที่ใช้

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้สารนิเทศที่เป็นปีปัจจุบันสูงสุด ($\bar{X} = 4.2115, 3.9130$ และ 4.3696 ตามลำดับ) ใช้สารนิเทศที่ใช้สำหรับคาดการณ์อนาคตรองลงมา ($\bar{X} = 3.8269, 3.5652$ และ 3.8696 ตามลำดับ)

1.4.3 วิธีการแสวงหาสารนิเทศ

พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี ส่วนใหญ่ใช้วิธีการแสวงหาสารนิเทศโดยการรวบรวมจากข้อมูลวิทยุ ($\bar{X} = 4.2115$ และ 3.8261 ตามลำดับ) ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ได้สารนิเทศจากวิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์ จากการรวบรวมจากข้อมูลวิทยุ และจากการที่หน่วยงานภายนอกจัดส่งให้สูงสุดเกือบเท่ากัน ($\bar{X} = 3.8696$ และ 3.7609 และ 3.7319 ตามลำดับ) นอกจากนี้พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ทั้งสามกลุ่มใช้บริการข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตต่ำสุด ($\bar{X} = 2.2500$ และ 2.0870 และ 1.7319 ตามลำดับ)

1.4.4 แหล่งสารนิเทศที่ใช้

เมื่อพิจารณาตามประเภทของแหล่งสารนิเทศที่ใช้พบว่า แหล่งสารนิเทศที่ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไปใช้สูงสุด ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน ประเภทหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 4.4038$ และ 4.0870 และ 4.5435 ตามลำดับ) ใช้แหล่งสารนิเทศสถาบัน ประเภทหน่วยของตนเอง ($\bar{X} = 4.3077$ 3.7826 และ 4.2609 ตามลำดับ) สำหรับการให้แหล่งสารนิเทศบุคคลพบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ใช้เพื่อน/ผู้ร่วมงานสูงสุด ($\bar{X} = 3.6154$) ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้ประสบการณ์ของตนเองสูงสุด ($\bar{X} = 3.6087$ และ 3.9565) สำหรับการให้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้การประชุม/สัมมนาสูงสุด ($\bar{X} = 3.3654$ และ 3.4348 ตามลำดับ) สำหรับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี ใช้การสำรวจ/ทำการวิจัยเอง ($\bar{X} = 3.3913$) และเป็นที่น่าสังเกตว่า แหล่งสารนิเทศประเภทอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารนิเทศที่มีผู้ใช้ต่ำสุด ($\bar{X} = 2.3077$, 2.1304 และ 1.7829 ตามลำดับ)

1.5 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการเลือกใช้แหล่งสารนิเทศ

ในด้านปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการเลือกใช้สารนิเทศ โดยพิจารณาจากแหล่งสารนิเทศที่แตกต่างกันโดยสรุปแล้วพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลเนื่องจากสะดวกได้ข้อมูลรวดเร็ว (ร้อยละ 81.0) ใช้แหล่งสารนิเทศสถาบันเนื่องจากเป็นแหล่งสารนิเทศ

ที่น่าเชื่อถือ (ร้อยละ 85.1) ใช้แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนเนื่องจากได้ข่าวสารทันสมัย (ร้อยละ 79.3) และใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ เนื่องจากไม่สามารถหาข้อมูลจากแหล่งอื่นได้ (ร้อยละ 62.0) นอกจากนี้ ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบว่า ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลเนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงง่าย ใช้แหล่งสารนิเทศสถาบันเนื่องจากเป็นเจ้าของข้อมูลเอง และใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ เนื่องจากได้ข้อมูลหลากหลาย อีกด้วย

1.6 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาส่วนใหญ่ มีปัญหาในการใช้แหล่งสารนิเทศในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกันอยู่มาก กล่าวคือ ในด้านเกี่ยวกับการเข้าถึงสารนิเทศพบว่า มีปัญหาจากการที่ข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ (ร้อยละ 84.9 และ 92.9 ตามลำดับ) ในด้านเกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศมีปัญหาเนื่องจากแหล่งสารนิเทศไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ (ร้อยละ 66.7 และ 67.9 ตามลำดับ) ในด้านเกี่ยวกับคุณภาพของสารนิเทศพบว่า มีปัญหาจากข้อมูลไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน (ร้อยละ 67.7 และ 78.6 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขายังพบปัญหาด้านคุณภาพของสารนิเทศจากการที่ข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกัน (ร้อยละ 78.6) สำหรับปัญหาในด้านอื่น ๆ ที่ทั้งผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาคือ ข้อมูลล่าช้า ไม่ทันต่อการใช้งาน (ร้อยละ 82.2 และ 96.4 ตามลำดับ) มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัญหาอื่นเกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศคือ ต้องคอยติดตามข้อมูลของแหล่งสารนิเทศอย่างใกล้ชิด 費เวลานานดหมาการให้ข้อมูล และข้อมูลไม่ถูกต้อง/บิดเบือน/เป็นความคิดเห็นมากกว่าความจริง และมีปัญหาด้านอื่น ๆ อีก คือ ปัญหาด้านการติดต่อประสานงาน

1.7 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ โดยสรุป คือ

1.7.1 ด้านการนำเทคโนโลยีสารนิเทศเข้ามาใช้กับงานวิชาการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่าการนำเทคโนโลยีสารนิเทศมาใช้กับงานวิชาการเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากจะทำให้เกิดบริการ

ข้อมูลทางด้านวิชาการที่รวดเร็ว กว้างขวาง เป็นระบบ และช่วยลดปริมาณกระดาษแล้ว ยังทำให้ระบบสารนิเทศมีประสิทธิภาพอีกด้วย นอกจากนี้ ยังเห็นว่าควรนำอินเทอร์เน็ตมาให้พนักงานธนาคารใช้อย่างแพร่หลาย ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของธนาคารผ่านอินเทอร์เน็ตด้วย ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญของการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้อย่างเพียงพอเป็นการเร่งด่วน

1.7.2 การใช้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์ของบริษัทค้าสารนิเทศที่เชื่อถือได้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์จากบริษัทค้าสารนิเทศที่เชื่อถือได้ เนื่องจากได้ข้อมูลที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ รวดเร็ว เป็นระบบประหยัดเวลา และจะทำให้ นักเศรษฐศาสตร์มีแหล่งข้อมูลสำคัญประกอบการตัดสินใจ อีกทางหนึ่งในการช่วยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องยิ่งขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลที่ต้องการเป็นกรณีเร่งด่วนหรือเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างหายาก

อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การใช้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์ต้องใช้อย่างคุ้มค่าควรพิจารณาถึงคุณภาพของข้อมูล เนื่องจากค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ทั้งนี้ต้องมั่นใจได้ว่าข้อมูลเชื่อถือได้ ในปัจจุบันบริษัทค้าสารนิเทศก็ยังมีการแข่งขันกันน้อย ความมั่นใจในการใช้บริการข้อมูลเช่นนี้จึงยังอาจไม่มากนัก และเห็นว่าธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้มากกว่าที่จะต้องใช้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าควรใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลของทางการก่อน หรืออาจใช้วิธีแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อลดค่าใช้จ่าย

1.7.3 ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ธนาคารควรเชื่อมโยงหน่วยงานห้องสมุดสาขาเข้ากับสถาบันการศึกษาในภูมิภาค และควรพัฒนาห้องสมุดของธนาคารให้เป็นแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์โดยเฉพาะห้องสมุดสาขา นอกจากนี้ ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือใหม่ที่ทันสมัยมากขึ้นหรือจัดบริการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างห้องสมุด

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน

จากการทดสอบค่าที่เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานโดยรวมพบว่า มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน สำหรับผลการทดสอบที่พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ พฤติกรรมการใช้สารนิเทศในด้าน

วัตถุประสงค์การใช้ ได้แก่ ใช้เพื่อการวิจัย

สารนิเทศสาขาอื่นที่ใช้ ได้แก่ รัฐศาสตร์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาศาสตร์

ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่ใช้ ได้แก่ ข่าวโทรทัศน์ และโสตทัศนวัสดุ (เทปเสียง วิดีทัศน์ ซีดีรอม)

แหล่งสารนิเทศที่ใช้ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสถาบัน (ที่เป็นหน่วยอื่นในฝ่ายวิชาการ รพท. และห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลอื่น)

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เป็นผู้บริหารและปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน

จากการทดสอบค่าที่เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย จำแนกตามตำแหน่งงานโดยรวมพบว่า มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน

สำหรับผลการทดสอบที่พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ พฤติกรรมการใช้สารนิเทศในด้าน

ลักษณะเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ ได้แก่ เนื้อหาเชิงวิเคราะห์ และเนื้อหาเชิงพรรณนา สารนิเทศสาขาอื่นที่ใช้ ได้แก่ รัฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ภาษาศาสตร์ และนิเทศศาสตร์

ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่ใช้ ได้แก่ หนังสืออ้างอิง วารสารทางวิชาการ เอกสารการประชุม/สัมมนา และโสตทัศนวัสดุ (เทปเสียง วิดีทัศน์ ซีดีรอม)

ภาษาสารนิเทศที่ใช้	ได้แก่ ภาษาอังกฤษ
วิธีการแสวงหาสารนิเทศ	ได้แก่ สืบจากภาคสนาม ร่วมประชุม/สัมมนา จากเพื่อน ร่วมงาน/ผู้เชี่ยวชาญ จากวิทยุ/โทรทัศน์/ หนังสือพิมพ์ หน่วยงานภายนอกจัดส่งให้ ใช้บริการอินเทอร์เน็ต และใช้บริการห้องสมุด/ ศูนย์เอกสาร
แหล่งสารนิเทศที่ใช้	ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล (ที่เป็นเพื่อน/ผู้ร่วมงาน) แหล่งสารนิเทศสถาบัน (ที่เป็นห้องสมุด/ ศูนย์ข้อมูลอื่น แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ (ที่เป็นอินเทอร์เน็ต การประชุม/ และการชมนิทรรศการ)

สมมติฐานข้อที่ 3 นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่มีประสบการณ์การทำงาน
ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน

จากการทดสอบค่าเอฟเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์
ธนาคารแห่งประเทศไทย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมพบว่า มีพฤติกรรมการใช้
สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน

สำหรับผลการทดสอบที่พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ พฤติกรรม
การใช้สารนิเทศด้าน

วัตถุประสงค์การใช้	ได้แก่ เพื่อการปฏิบัติงาน
การใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	ได้แก่ การเงินการธนาคาร การอุตสาหกรรม การลงทุน การพาณิชย์และการบริการ และการพัฒนาเศรษฐกิจ
สารนิเทศสาขาอื่นที่ใช้	ได้แก่ รัฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ เกษตรศาสตร์
ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่ใช้	ได้แก่ หนังสือความรู้ทั่วไป เอกสารการประชุม/สัมมนา และข่าวโทรทัศน์
วิธีการแสวงหาสารนิเทศ	ได้แก่ จากการฝึกอบรม/ดูงาน

แหล่งสารนิเทศที่ใช้ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศสถาบัน (ที่เป็นห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลอื่น)

แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน (ที่เป็นวิทยุ) และ

แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ (ที่เป็นการประชุม/สัมมนา)

3. อภิปรายผล

3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 121 คน เป็นผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ 93 คน เป็นผู้ปฏิบัติงานสำนักงานสาขาเพียง 28 คนเท่านั้น เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาจเนื่องมาจากหลังจากการที่ธนาคารเปิดโอกาสให้เพศหญิงมีสิทธิสมัครสอบเข้าทำงานในตำแหน่งเศรษฐกรแล้ว เพศหญิงอาจให้ความสนใจสมัครเข้าสอบในสัดส่วนที่มากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เป็นผู้มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี เป็นส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสูงสุดจำนวนเกือบเท่า ๆ กัน และส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี เนื่องจากขณะนี้ธนาคารเพิ่งมีนโยบายเพิ่มอัตรากำลังพนักงานใหม่ หลังจากได้มีการชะลอการเพิ่มอัตรากำลังมาหลายปี จึงอาจทำให้มีผู้ที่มีอายุไม่มากนักและมีประสบการณ์การทำงานน้อย เมื่อพิจารณาวุฒิการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย มีวุฒิการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง แสดงให้เห็นว่าวุฒิการศึกษามีความสำคัญต่ออาชีพการเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย นักเศรษฐศาสตร์ของธนาคารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในภาคเศรษฐกิจจริง ซึ่งอาจเนื่องมาจากเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การลงทุน การจ้างงาน ในสาขาการผลิตต่าง ๆ ได้แก่ การเกษตร การอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การเหมืองแร่ การค้า และการบริการ เป็นต้น

3.2 พฤติกรรมการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2.1 วัตถุประสงค์การใช้สารนิเทศ

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงานสูงสุด แสดงให้เห็นว่านักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ศึกษาหาความรู้และแสวงหาสารนิเทศเพื่อที่จะพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาภา เอี่ยมอุไร (2536) ที่พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนา

ในประเทศไทยส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศเพื่อปฏิบัติงาน ส่วนวิมล คำชู (2538) ก็พบว่า บุคลากรภาครัฐและเอกชนในจังหวัดขอนแก่นมีความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศจำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานพบว่า มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกรายการ ยกเว้นวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยเท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานพบว่า มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศแตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์การทำงานพบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิบัติงานเท่านั้น ที่ไม่แตกต่างกัน

3.2.2 ลักษณะสารสนเทศที่ใช้

1) ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศที่มีลักษณะเป็นข้อมูลสถิติ และเนื้อหาเชิงวิเคราะห์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด การใช้ลักษณะสารสนเทศดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าลักษณะเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้สัมพันธ์กับลักษณะงานที่ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติ ตลอดจนต้องศึกษา วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขา ผู้บริหาร และผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ยังใช้สารสนเทศลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ เนื้อหาเชิงพรรณนา และเนื้อเรื่องย่อ อยู่ในระดับมากอีกด้วย ซึ่งโดยรวมแล้วลักษณะเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้ด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีการใช้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า เนื้อหาสารสนเทศทุกรูปแบบมีความสำคัญต่อการนำไปใช้

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานพบว่า มีการใช้ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศแตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานพบว่า เนื้อหาเชิงวิเคราะห์ และเนื้อหาเชิงพรรณนาไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์การทำงานพบว่า มีการใช้ลักษณะเนื้อหาสารสนเทศแตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2) การใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ด้านเศรษฐกิจทั่วไปและการเงินการธนาคารสูงสุดในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสรชัย พิศาลบุตร (2537) ซึ่งได้สรุปผลจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่านักวิจัยในหน่วยงานสารนิเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ใช้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจทั่วไปมากที่สุด เช่นเดียวกับวิมล คำชู (2538) ที่พบว่าบุคลากรภาครัฐและเอกชนในจังหวัดขอนแก่นต้องการใช้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจทั่วไปมากที่สุด และเป็นสิ่งที่สังเกตว่าผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาและผู้บริหารใช้เนื้อหาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกือบทุกด้านในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องการสารนิเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ที่ได้ทั้งภาพเศรษฐกิจทั่วไป การเงินการธนาคาร ตลอดจนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ทุกด้าน เพื่อนำไปประกอบการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะสามารถอธิบายและนำไปวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจการเงินได้อย่างกว้างขวาง และผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ (2534) ที่พบว่า นักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทย สนใจข้อมูลในสาขาเศรษฐศาสตร์มากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบการใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานและตำแหน่งงานพบว่า มีการใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การทำงานพบว่า การใช้สารนิเทศสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ด้านการเงินการธนาคาร การอุตสาหกรรม การลงทุน การพาณิชย์และการบริการ และการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น ที่ไม่แตกต่างกัน

3) การใช้สารนิเทศสาขาอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐศาสตร์

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้สารนิเทศสาขาอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐศาสตร์ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า นอกจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์แล้ว นักเศรษฐศาสตร์ของธนาคารยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งปัจจุบันจะเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้มีการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน อาจเนื่องมาจากภาษาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ให้รายละเอียดด้านการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ใช้อ้างอิงได้เป็นอย่างดี ส่วนสาขาอื่น ๆ นักเศรษฐศาสตร์ใช้ไม่มากนัก อาจเนื่องมาจากสาขาวิชาไม่สัมพันธ์กับงานในความรับผิดชอบ

เมื่อเปรียบเทียบการใช้สารนิเทศสาขาอื่นที่ไม่ใช่เศรษฐศาสตร์ จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศสาขาอื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานพบว่า การใช้สารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาศาสตร์ เท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานพบว่า การใช้สารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ภาษาศาสตร์ และนิเทศศาสตร์ เท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การทำงานก็พบว่า การใช้สารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ เท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน

4) ประเภททรัพยากรสารนิเทศที่ใช้

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้วารสารทางวิชาการ และหนังสือ/ตำราทางวิชาการสูงสุดเกือบเท่า ๆ กัน เนื่องจากวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่ประกอบด้วยบทความต่าง ๆ รวมทั้งบทความเฉพาะสาขาวิชา ตลอดจนให้ความรู้ทั่วไป มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ และเข้าถึงง่าย สำหรับหนังสือ/ตำราเป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นหลักทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญต่อการใช้งานไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวารสาร นับเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของนักเศรษฐศาสตร์ธนาคารทั้งสิ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Skelton (1973), Olasien (1984), Lin and Garvey (1972) และ พิมพ์ อินแบน (2533) ที่พบว่า นักสังคมศาสตร์ใช้วารสารและหนังสือมากที่สุด ส่วนขวัญชฎิล พิศาลพงศ์ (2536) พบว่านักวิจัยสาขาไทยศึกษาในกรุงเทพมหานครใช้หนังสือและตำราสูงสุด สุจิตรา เพื่องวรรณะ (2524) พบว่า คณะจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต้องการใช้นิตยสารภาษาอังกฤษ หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ วารสารต่างประเทศ และสิ่งพิมพ์รัฐบาลในระดับมาก

นอกจากนี้ผลงานวิจัยยังพบว่า นักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้โสตทัศนวัสดุ ซึ่งประกอบด้วยเทปเสียง วิดิทัศน์ และซีดีรอม น้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าโสตทัศนวัสดุเป็นทรัพยากรสารนิเทศประเภทที่ไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้ อาจเนื่องมาจากไม่สะดวกในการไปใช้หรืออุปกรณ์มีจำนวนน้อยหรือใช้อุปกรณ์ไม่ค่อยเป็น ตลอดจนมีขั้นตอนในการใช้มาก

เมื่อเปรียบเทียบประเภททรัพยากรสารนิเทศที่ใช้จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้ประเภททรัพยากรสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงาน

ที่ปฏิบัติงานพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศประเภทข่าวโทรทัศน์ และโสตทัศนวัสดุเท่านั้นที่พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสืออ้างอิงวารสารทางวิชาการ เอกสารการประชุม/สัมมนา และโสตทัศนวัสดุเท่านั้นที่พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การทำงานพบว่า หนังสือความรู้ทั่วไป เอกสารการประชุม/สัมมนา และข่าวโทรทัศน์ เท่านั้นที่พบว่าไม่แตกต่างกัน

5) ภาษาสารสนเทศที่ใช้

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาไทย และใช้ภาษาอังกฤษเป็นอันดับรองลงมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชฎิล พิศาลพงศ์ (2536) ชญาภา เอี่ยมอุไร (2536) และสุริพร เมืองอ่ำ (2528) ที่พบว่ามีการใช้สารสนเทศภาษาไทยมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการและผู้บริหารใช้ภาษาอังกฤษ เป็นอันดับรอง แต่อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ก็ใช้สารสนเทศภาษาอังกฤษในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการใช้สารสนเทศสาขาเศรษฐศาสตร์จำเป็นต้องใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่า ๆ กัน ทั้งนี้มีใช้เฉพาะแต่นักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทยเท่านั้น จากงานวิจัยของศรีวรรณ ยอดนิล (2527) ที่พบว่า คณาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต้องการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษและวารสารภาษาต่างประเทศในระดับมาก และสุจิตรา เพื่องวรรณะ (2524) ก็พบว่า คณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องการอ่านหนังสือตำราภาษาอังกฤษ หนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ วารสารต่างประเทศในระดับมาก สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขา ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป พบว่าใช้สารสนเทศภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าสารสนเทศภาษาไทยยังสามารถตอบสนองความต้องการได้ดี

นอกจากนี้ผลงานวิจัยนี้ยังพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาญี่ปุ่น และจีน และผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาลาวอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาบางส่วนจำเป็นต้องใช้สารสนเทศภาษาอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากงานในหน้าที่จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลจากหลายแหล่งรวมทั้งจากแหล่งต่างประเทศ เพื่อให้สามารถมองระบบเศรษฐกิจในระดับมหภาคได้อย่างถูกต้อง

เมื่อเปรียบเทียบภาษาของสารนิเทศที่ใช้จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงานและ ประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้ภาษาของสารนิเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ภาษาของสารนิเทศที่ใช้แตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานพบว่า การใช้สารนิเทศภาษาอังกฤษเท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน

6) ความทันสมัยของสารนิเทศที่ใช้

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ใช้สารนิเทศที่เป็นปีปัจจุบัน สูงสุดในระดับมาก และใช้สารนิเทศสำหรับคาดการณ์อนาคตเป็นอันดับรองลงมาในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าสารนิเทศปีปัจจุบันและคาดการณ์อนาคต เป็นสารนิเทศที่มีความสำคัญต่อการกำหนด ทิศทางเศรษฐกิจ เพื่อให้การดำเนินนโยบายเป็นไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และสามารถคาดคะเน ภาวะเศรษฐกิจได้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชฎิล พิศาลพงศ์ (2536) ชญาภา เอี่ยมอุไร (2536) และห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ (2534) เป็นที่น่าสังเกตว่า สารนิเทศที่ย้อนหลัง 10 ปีขึ้นไป มีผู้ใช้น้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าสารนิเทศที่ย้อนหลังมากเกินไป อาจนำมาใช้ประโยชน์ได้น้อย

เมื่อเปรียบเทียบความทันสมัยของสารนิเทศที่ใช้จำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้สารนิเทศที่มีความทันสมัย แตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน

3.2.3 วิธีการแสวงหาสารนิเทศ

นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ได้สารนิเทศจากการ รวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ จากวิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์ และจากการที่หน่วยงานภายนอกจัดส่งให้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า มีวิธีการแสวงหาสารนิเทศคล้ายกัน อาจกล่าวได้ว่าวิธีการแสวงหา สารนิเทศมักสอดคล้องกับลักษณะงานที่นำไปใช้และได้จากหลาย ๆ วิธีประกอบกัน เช่น ได้จาก หน่วยงานที่เป็นผู้ผลิตสารนิเทศโดยตรงเพื่อนำไปศึกษาและวิเคราะห์ต่อไป

เป็นที่น่าสนใจว่าผู้บริหารและผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ได้สารนิเทศจากวิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์สูงสุด อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องติดตามข่าวสารจาก สื่อมวลชน ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งในการรับทราบข่าวสารที่ทันสมัย โดยเฉพาะในยุคที่มีการนำ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้กับการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้ข่าวสารที่ได้รับรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่วนผู้มีประสบการณ์ การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่อาจเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น การติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเช่นกัน

นอกจากนี้ผลงานวิจัยนี้ยังพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งต่าง ๆ เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาเป็นผู้แสวงหาสารนิเทศจากหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เพื่อให้ได้สารนิเทศในลักษณะต่าง ๆ ก่อนนำไปศึกษา วิเคราะห์ต่อไป และยังพบว่า การแสวงหาสารนิเทศจากการใช้บริการข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าอาจไม่สะดวกในการใช้บริการ การใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องใหม่ และส่วนใหญ่อาจยังไม่เคยใช้ ขาดเครื่องมือ/อุปกรณ์ หรือธนาคารยังไม่พร้อมที่จะเปิดให้ใช้บริการ

เมื่อเปรียบเทียบวิธีการแสวงหาสารนิเทศจําแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีวิธีการแสวงหาสารนิเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน ส่วนวิธีการแสวงหาสารนิเทศจําแนกตามตำแหน่งงานส่วนใหญ่พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน อย่างไรก็ตาม การแสวงหาสารนิเทศจากการสอบถามทางโทรศัพท์ การรวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ และจากการฝึกอบรม/ดูงานพบว่า แตกต่างกัน

3.2.4 แหล่งสารนิเทศที่ใช้

เมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานพบว่า มีการใช้แหล่งสารนิเทศสถาบันที่เป็นหน่วยงานของตนเองสูงสุด แสดงให้เห็นว่าหน่วยของตนเองเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญที่สุด อาจเนื่องจากมีความมั่นใจและทราบวิธีการได้มาของข้อมูล เป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ มีการใช้แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนที่เป็นหนังสือพิมพ์เป็นอันดับรองลงมา แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งสารนิเทศที่ทำให้ได้รับข่าวสารทันเหตุการณ์ และใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลที่เป็นประสบการณ์ของตนเองสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้ตนเองจะเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญและสามารถนำมาใช้ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานที่สาขายังใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลประเภทเพื่อน/ร่วมงาน และผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาเห็นว่าการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อน/ร่วมงาน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก จะทำให้มีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น สำหรับการใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ของผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานใหญ่ใช้การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาสูงสุด ซึ่งจะทำให้ได้รับทราบความเคลื่อนไหวในวงการได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาใช้การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาและการสำรวจ/ทำวิจัยเองสูงสุดเกือบเท่า ๆ กัน แสดงให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขา

นอกจากจะใช้การประชุม/สัมมนาแล้วยังมีการสำรวจ/ทำวิจัยเอง เพื่อให้ได้สารนิเทศที่ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานและประสบการณ์การทำงานพบว่า มีการใช้แหล่งสารนิเทศที่คล้าย ๆ กัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยไม่แตกต่างกันคือ มีการใช้แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์สูงสุด แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งสารนิเทศที่ทำให้ได้รับข่าวสารทันเหตุการณ์ และใช้แหล่งสารนิเทศสถาบันประเภทหน่วยของตนเองเป็นอันดับรองลงมา การใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ เมื่อพิจารณาดำรงตำแหน่งงานพบว่า มีการใช้ประสบการณ์ของตนเองสูงสุดในขณะที่เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี ใช้เพื่อน/ผู้ร่วมงานสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้มีประสบการณ์การทำงานน้อยยังมีความต้องการเพื่อน/ผู้ร่วมงานเพื่อเป็นที่ปรึกษา ในขณะที่ผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป ใช้ประสบการณ์ของตนเองมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้นจะอาศัยประสบการณ์ของตนเองที่ได้สะสมมาเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และเมื่อพิจารณาด้านการใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ พบว่าผู้มีตำแหน่งงานต่างกันและมีประสบการณ์การทำงานต่างกันใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ ผู้มีตำแหน่งงานต่างกัน ผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 6 ปี และผู้มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 11 ปีขึ้นไป ใช้การประชุม/สัมมนา ส่วนผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี ใช้การสำรวจและทำวิจัยเอง

เมื่อเปรียบเทียบการใช้แหล่งสารนิเทศจำแนกตามสำนักงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานพบว่า ส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐาน โดยเมื่อพิจารณาตามสำนักงานที่ปฏิบัติงานพบว่า การใช้สารนิเทศสถาบันประเภทหน่วยอื่นในฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย และประเภทห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลอื่น เท่านั้นที่พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาดำรงตำแหน่งงานพบว่า การใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลประเภท เพื่อน/ผู้ร่วมงาน แหล่งสารนิเทศของสถาบันประเภทห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลอื่น แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ประเภทอินเทอร์เน็ต การประชุม/สัมมนาและการชมนิทรรศการ เท่านั้น ที่พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาดำรงตำแหน่งงานพบว่า การใช้แหล่งสารนิเทศสถาบันประเภทห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลอื่น แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนประเภทวิทยุ และแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ประเภทการประชุม/สัมมนาเท่านั้นที่ไม่แตกต่างกัน

3.2.5 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการเลือกใช้สารนิเทศ

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคล เนื่องจากสะดวก ได้ข้อมูลรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Skelton (1973) และ Lin and Garvey (1972) ที่พบว่า นักสังคมศาสตร์ใช้การติดต่อระหว่างบุคคลอย่างไม่เป็นทางการอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ Olaisen (1984) ที่พบว่า การแนะนำส่วนบุคคลและการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการเป็นสิ่งสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎิล พิศาลพงศ์ (2536) และชญาภา เอี่ยมอุไร (2536) ที่พบว่า นักวิชาการในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลเช่นเดียวกัน

สำหรับแหล่งสารนิเทศสถาบัน เหตุผลในการใช้ส่วนใหญ่เนื่องจากเป็นแหล่งสารนิเทศที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรชัย พิศาลบุตร (2538) ที่พบว่าผู้ใช้ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานราชการมากที่สุด รองลงมาคือหน่วยงานของตนเองและหน่วยงานเอกชน เหตุผลในการใช้แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนเนื่องจากได้ข่าวสารทันสมัย แสดงให้เห็นว่าแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนเป็นแหล่งสารนิเทศที่ทำให้ได้รับทราบข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน และเหตุผลในการใช้แหล่งสารนิเทศอื่น ๆ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต การประชุม/สัมมนา การฝึกอบรม/ดูงาน การชม นิทรรศการ และการสำรวจ/ทำวิจัยเอง เนื่องจากไม่สามารถหาข้อมูลจากแหล่งอื่นได้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่านักเศรษฐศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทย มีพฤติกรรมการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Line (1969), Lin and Garvey (1972) และ SKelton (1973) ที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า นักสังคมศาสตร์และนักวิชาการภายในกลุ่มเดียวกัน มีความต้องการสารนิเทศที่แตกต่างกัน

3.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัญหา

ด้านปัญหาของการใช้สารนิเทศพบว่า ข้อมูลกระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ ทำให้ไม่สะดวกในการเรียกใช้ ต้องใช้เวลามาก ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน แสดงให้เห็นว่า ระบบการจัดการและจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานยังไม่ดีพอและอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการร่วมมือกันในการนำข้อมูลมาใช้ร่วมกัน เมื่อมีความต้องการใช้หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของข้อมูลก็ไม่สามารถสนองตอบความต้องการได้ทันที

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า ธนาคารควรเพิ่มความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีเข้ามาอย่างเพียงพอและเร่งด่วน และเห็นว่าธนาคารควรนำอินเทอร์เน็ตมาใช้อย่างแพร่หลาย รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของธนาคารผ่านอินเทอร์เน็ตด้วย แสดงให้เห็นว่า นักเศรษฐศาสตร์สนใจต่อการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีจะเป็นสิ่งที่เสริมให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังเห็นว่า ธนาคารควรใช้บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์จากบริษัทค้าสารสนเทศที่เชื่อถือได้ เนื่องจากข้อมูลบางด้านค่อนข้างหายาก และข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ทันสมัย รวดเร็ว ประหยัดเวลา และทำให้นักเศรษฐศาสตร์มีแหล่งข้อมูลที่สำคัญประกอบการตัดสินใจได้อีกทางหนึ่ง

สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เห็นว่า ควรมีการเชื่อมโยงห้องสมุดสาขาเข้ากับสถาบันการศึกษาในภูมิภาค และพัฒนาห้องสมุดของธนาคารให้เป็นแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย โดยเฉพาะห้องสมุดสาขา

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของงานด้านวิชาการของธนาคาร

4.1.1 การนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย

1) นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย นับเป็นกลุ่มที่มีความต้องการสารสนเทศมากที่สุด พฤติกรรมการใช้สารสนเทศก็แตกต่างกันออกไป การจัดหาและพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้กลุ่มนี้ จึงเป็นสิ่งที่ธนาคารจะนำไปพิจารณาและให้ความสำคัญด้านการนำข้อมูลข่าวสารมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) การทราบถึงพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารสามารถนำไปพิจารณาในการสร้างข่ายงานสารสนเทศทางด้านเศรษฐศาสตร์ในระดับภูมิภาคได้

3) นักเศรษฐศาสตร์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้สารสนเทศจากการรวบรวมจากข้อมูลทุติยภูมิ หรือจากการที่หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของข้อมูลรวบรวมข้อมูลไว้แล้วเป็นส่วนใหญ่

ข้อมูลที่ได้กระจายตามแหล่งต่าง ๆ มักไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน และไม่สอดคล้องกัน อันจะนำความเสียหายต่อการนำไปใช้ ดังนั้น ธนาคารสามารถนำมาผลการวิจัยมาพิจารณา เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของธนาคารและหน่วยงานภายนอก เช่น ร่วมกันสร้างฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความพร้อมที่จะเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูลของหลายหน่วยงานได้ ข้อมูลก็ไม่กระจายไม่เป็นปัญหาเรื่องการติดตาม ทวงถามข้อมูล นอกจากนี้หน่วยงานที่เรียกใช้ก็จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน ไม่มีการบิดเบือนข้อมูล และยังได้ข้อมูลที่รวดเร็ว อีกด้วย

4) ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการข้อมูลเชิงพาณิชย์ของบริษัทค้าสารนิเทศที่เชื่อถือได้ และด้านอื่น ๆ นับว่าเป็นประโยชน์ยิ่ง ธนาคารสามารถนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักเศรษฐศาสตร์ของธนาคารได้เป็นอย่างดี เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้อย่างเพียงพอและเร่งด่วน การให้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์ให้มากยิ่งขึ้น และการพัฒนางานห้องสมุดของธนาคาร เป็นต้น

5) ควรส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างข่ายงานระหว่างห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทยกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขา

4.1.2 การนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับหน่วยงานอื่น

หน่วยงานอื่นที่มีนักเศรษฐศาสตร์ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงาน และมีการใช้สารสนเทศในลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น หน่วยงานของรัฐ องค์การเอกชน ตลอดจนสถาบันการเงินต่าง ๆ สามารถนำผลการวิจัยตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบแนวโน้มพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเศรษฐศาสตร์ในหน่วยงานของตน ซึ่งจะสามารถนำไปปรับใช้ในหน่วยงานได้

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 ควรศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการตั้งข่ายงานสารสนเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ในระดับภูมิภาค

4.2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ของสมาชิกในข่ายงานสารสนเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ เพื่อพัฒนาสารสนเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2.3 ควรศึกษาบทบาทของสารนิเทศเชิงพาณิชย์ต่องานของธนาคารแห่งประเทศไทย

4.2.4 ควรศึกษารูปแบบของสารนิเทศที่ผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการ